

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 47/20
Luxembourg den 8. april 2020

Domstolens kendelse i sag C-791/19 R
Kommissionen mod Polen

Polen skal øjeblikkeligt indstille anvendelsen af de nationale bestemmelser om den øverste domstols disciplinærafdelings kompetencer i disciplinærsager vedrørende dommerne

De faktiske og retlige anbringender, som Kommissionen har fremsat, begrundet, at der anordnes foreløbige forholdsregler

I 2017 vedtog Polen en ny disciplinærordning for dommerne ved Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen) og ved de almindelige domstole. I medfør af denne lovændring blev der navnlig indført en ny afdeling, Izba Dyscyplinarna (disciplinærafdelingen) under Sąd Najwyższy. Izba Dyscyplinarna har således bl.a. kompetence i disciplinærsager vedrørende dommerne ved Sąd Najwyższy og som appelinstans i disciplinærsager vedrørende dommere ved de almindelige domstole.

Eftersom Kommissionen fandt, at Polen med vedtagelsen af den nye disciplinærordning for dommerne havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EU-retten¹, har den den 25. oktober 2019 anlagt søgsmål for Domstolen². Kommissionen har bl.a. gjort gældende³, at den nye disciplinærordning ikke sikrer uafhængighed og upartiskhed for Izba Dyscyplinarna, der alene er sammensat af dommere udvalgt af Krajowa Rada Sądownictwa (det nationale råd for retsvæsenet, herefter »domstolsrådet«), hvis 15 dommermedlemmer er blevet valgt af Sejm (underhuset).

Ved dom af 19. november 2019⁴ fastslog Domstolen efter anmodning fra Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (øverste domstol – afdelingen for arbejds- og socialforsikringsager), bl.a., at EU-retten er til hinder for, at tvister vedrørende anvendelsen af denne ret kan henhøre under enekompetencen for en instans, der ikke er en uafhængig og upartisk domstol⁵. Ved afgørelsen af de tvister, der havde ligget til grund for anmodningen om præjudiciel afgørelse, fastslog Sąd Najwyższy – Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych herefter ved domme af 5. december 2019 og af 15. januar 2020 navnlig, at Izba Dyscyplinarna, henset til de betingelser, hvorunder den er oprettet, omfanget af dens beføjelser, dens sammensætning

¹ Artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU og artikel 267, stk. 2 og 3, TEUF

² Sag Kommissionen mod Polen, [C-791/19](#).

³ Det er endvidere Kommissionens opfattelse, at den nye disciplinærordning: 1) gør det muligt at kvalificere indholdet i retslige afgørelser som disciplinærforsøelser for dommere ved de almindelige domstole, 2) ikke sikrer, at disciplinærsagerne behandles af en domstol, der er »oprettet ved lov«, for så vidt som den har overdraget formanden for Izba Dyscyplinarna en skønsmæssig beføjelse til at udpege disciplinærdomstolen i første instans i sager vedrørende dommere ved de almindelige domstole, 3) ikke sikrer, at disciplinærsagerne mod dommere ved de almindelige domstole behandles inden for en rimelig frist, for så vidt som den har overdraget justitsministeren beføjelsen til at udpege en disciplinærembedsmand og ikke har sikret retten til forsvar for de anklagede dommere ved de almindelige domstole, idet den har fastsat, at foranstaltninger i forbindelse med udpegelse af en forsvarer og dennes varetagelse af forsvaret ikke har opsættende virkning på afviklingen af disciplinærsagen, og at disciplinærdomstolen gennemfører disciplinærsagen selv ved den pågældende tilsagte dommers eller dennes forsvarers lovlige forfald, 4) tillader, at retternes beføjelse til at forelægge Domstolen anmodninger om præjudicielle afgørelser begrænses af muligheden for at indlede en disciplinærsag.

⁴ Domstolens dom af 19.11.2019, A.K. m.fl. (den øverste domstols disciplinærafdelings uafhængighed) (forenede sager [C-585/18](#), [C-624/18](#) og [C-625/18](#), herefter »dommen i sagen A.K. m.fl.«, jf. pressemeddelelse nr. [145/19](#)).

⁵ Ifølge Domstolen er dette tilfældet, når de objektive betingelser, hvorunder den omhandlede instans er blevet oprettet, dens kendetegn og den måde, hvorpå dens medlemmer er blevet udnævnt, kan rejse rimelig tvivl i offentligheden om, hvorvidt denne instans er uimodtagelig for påvirkninger udefra, og navnlig i forhold til direkte eller indirekte påvirkninger fra den lovgivende og den udøvende magt, og om den er neutral i forhold til de interesser, som står over for hinanden, og disse forhold således kan føre til, at denne instans ikke fremstår som uafhængig og upartisk, hvilket kan skade den tillid, som domstolene skal indgyde borgerne i et demokratisk samfund.

samt domstolsrådets involvering i dens sammensætning, ikke kan anses for at være en domstol hverken som omhandlet i EU-retten eller som omhandlet i polsk ret. Efter disse domme fortsatte Izba Dyscyplinarna med at udøve sine retslige beføjelser.

På denne baggrund har Kommissionen⁶ den 23. januar 2020 inden for rammerne af en sag om foreløbige forholdsregler anmodet Domstolen om at pålægge Polen at vedtage følgende foreløbige foranstaltninger: 1) i afventning af Domstolens dom i traktatbrudssøgsmålet (herefter »den endelige dom«) at udsætte anvendelsen af de bestemmelser, der er grundlag for beføjelserne for Izba Dyscyplinarna ved Sąd Najwyższy til at træffe afgørelse både som første instans og som appelinstans i disciplinærsager vedrørende dommere, 2) at afstå fra at henvise sager, der verserer for Izba Dyscyplinarna til et dommerkollegium, som ikke opfylder de krav om uafhængighed, der navnlig er fastsat i dommen i sagen A.K. m.fl., og 3) at meddele Kommissionen alle de foranstaltninger, som den har vedtaget med henblik på fuldt ud at opfylde den kendelse, hvorved de foreløbige forholdsregler anordnes, senest en måned efter forkyndelsen af kendelsen. Kommissionen har ligeledes forbeholdt sig ret til at nedlægge en supplerende påstand om, at Polen tilpligtes at betale en tvangsbøde, hvis det fremgår af de oplysninger, som meddeles Kommissionen, at Polen ikke fuldt ud har overholdt de foreløbige forholdsregler, der er anordnet efter Kommissionens anmodning herom.

I den kendelse, som Domstolen afsiger i dag, forkaster den indledningsvis Polens formalitetsindsigelse mod Kommissionens anmodning om foreløbige forholdsregler. Hvad nærmere bestemt angår Domstolens kompetence til at anordne de pågældende foreløbige forholdsregler fremhæver Domstolen, at selv om organiseringen af den dømmende magt i medlemsstaterne henhører under de sidstnævntes kompetence, gælder det ikke desto mindre, at medlemsstaterne under udøvelsen af denne kompetence skal overholde de forpligtelser, der påhviler dem i henhold til EU-retten. Det påhviler således alle medlemsstater at sikre, at den disciplinære ordning for dommerne ved de nationale domstole i deres system af retsmidler på områder, der er omfattet af EU-retten, overholder princippet om domstolenes uafhængighed ved bl.a. at sikre, at de afgørelser, der træffes i disciplinærsager, som er blevet indledt i forhold til dommere ved disse domstole, kontrolleres af en instans, der selv opfylder de garantier, som er en iboende del af den effektive retsbeskyttelse, herunder garantien om uafhængighed. På denne baggrund har Domstolen kompetence til at anordne foreløbige forholdsregler om ophævelse af anvendelsen af bestemmelserne om Izba Dyscyplinarnas kompetencer hvad angår den disciplinære ordning for dommere.

Domstolen bemærker endvidere, at foreløbige forholdsregler kun kan anordnes af dommeren i sager om foreløbige forholdsregler, 1) såfremt det er godtgjort, at anordningen heraf umiddelbart er berettiget af faktiske og retlige grunde (*fumus boni juris*), og 2) såfremt der foreligger uopsættelighed, dvs. at det, for at undgå et alvorligt og uopretteligt tab for Unionens interesser, som Kommissionen repræsenterer, er nødvendigt, at de foreskrives og tillægges retsvirkninger allerede før den endelige dom. Dommeren i sager om foreløbige forholdsregler kan endvidere i givet fald foretage en interesseafvejning.

For det første fremhæver Domstolen hvad angår betingelsen om, at der foreligger *fumus boni juris*, at denne betingelse er opfyldt, når i hvert fald et af de anbringender, som den part, der har anmodet om foreløbige forholdsregler, har fremsat til støtte for søgsmålet i hovedsagen, ikke umiddelbart forekommer at være uden rimeligt grundlag. I det foreliggende tilfælde fastslår Domstolen, uden at den træffer afgørelse om, hvorvidt der er grundlag for de argumenter, som parterne har fremsat som led i traktatbrudssøgsmålet, at henset til de faktiske oplysninger, som Kommissionen har fremført, samt til de fremlagte fortolkningselementer, navnlig ved dom af 24. juni 2019⁷ og ved dommen i sagen A.K. m.fl., forekommer argumenterne om en manglende sikkerhed for uafhængighed og upartiskhed ikke umiddelbart at være uden rimeligt grundlag.

⁶ Støttet af Belgien, Danmark, Nederlandene, Finland og Sverige.

⁷ Domstolens dom af 24.6.2019, Kommissionen mod Polen (den øverste domstols uafhængighed) (sag [C-619/18](#), jf. pressemeddelelse nr. [81/19](#)).

For det andet bemærker Domstolen hvad angår betingelsen om uopsættelighed, at formålet med en sag om foreløbige forholdsregler er at sikre den fulde virkning af den fremtidige endelige afgørelse med henblik på at undgå en lakune i den retsbeskyttelse, som Domstolen sikrer. For at denne målsætning kan nås, skal uopsætteligheden vurderes i forhold til, hvor nødvendigt det er, at der træffes en foreløbig afgørelse med henblik på at undgå en alvorlig og uoprettelig skade for den part, der anmoder om den midlertidige beskyttelse. I det foreliggende tilfælde har Kommissionen gjort gældende, at anvendelsen af de omtvistede nationale bestemmelser indtil den endelige dom kan medføre en alvorlig og uoprettelig skade for Unionens retsordens funktion. Domstolen fastslår, at garantien for, at Izba Dyscyplinarna er uafhængig som kompetent ret i disciplinærsager om dommere ved Sąd Najwyższy og ved de almindelige domstole, er væsentlig for at sikre både Sąd Najwyższy og disse domstoles uafhængighed. Den blotte udsigt for dommerne ved Sąd Najwyższy og ved de almindelige domstole til at risikere en disciplinærsag, der kunne føre til, at sagen ville blive indbragt for et organ, hvis uafhængighed ikke er sikret, kan nemlig påvirke deres egen uafhængighed. Domstolen bemærker, at den omstændighed, at Sąd Najwyższys uafhængighed muligvis ikke er garanteret, kan medføre en alvorlig skade for Unionens retsorden og dermed for de rettigheder, som borgerne udleder af EU-retten, samt for de værdier, der er fastsat i artikel 2 TEU⁸, hvorpå Unionen bygger, herunder navnlig retsstaten. Følgelig kan anvendelsen af de omtvistede nationale bestemmelser, for så vidt som de tillægger kompetencen til at træffe afgørelse i disciplinærsager vedrørende dommere ved Sąd Najwyższy og de almindelige domstole til et organ, i det foreliggende tilfælde disciplinærafdelingen, hvis uafhængighed muligvis ikke er garanteret, påføre Unionens retsorden en alvorlig og uoprettelig skade. På denne baggrund fastslår Domstolen, at det er godtgjort, at de foreløbige forholdsregler, som Kommissionen har anmodet om, er uopsættelige.

For det tredje undersøger Domstolen, om interesseafvejningen taler til fordel for at anordne de foreløbige forholdsregler, som Kommissionen har anmodet om. Den bemærker, at den omstændighed, at disse forholdsregler anordnes, ikke indebærer en opløsning af Izba Dyscyplinarna og dermed heller ikke en ophævelse af dennes administrative og finansielle tjenester, men alene en midlertidig udsættelse af dens aktiviteter indtil afsigelsen af den endelige dom. For så vidt som indrømmelsen af de nævnte forholdsregler indebærer, at behandlingen af de sager, der verserer for disciplinærafdelingen, udsættes indtil afsigelsen af den endelige dom, vil den skade, der følger for de berørte borgere af udsættelsen af disse sager, endvidere være mindre end skaden som følge af, at de undersøges af et organ, Izba Dyscyplinarna, hvis manglende uafhængighed og upartiskhed ikke umiddelbart kan udelukkes. På denne baggrund fastslår Domstolen, at interesseafvejningen er til fordel for at anordne de foreløbige forholdsregler, som Kommissionen har anmodet om.

Følgelig tager Domstolen **Kommissionens anmodning om foreløbige forholdsregler til følge.**

BEMÆRKNING: Domstolen afsiger endelig dom om sagens realitet på et senere tidspunkt. En kendelse om foreløbige forholdsregler foregriber ikke den afgørelse, som Domstolen vil træffe i hovedsagen.

BEMÆRKNING: Et traktatbrudssøgsmål mod en medlemsstat, der ikke overholder sine forpligtelser i medfør af EU-retten, kan anlægges af Kommissionen eller en anden medlemsstat. Hvis Domstolen fastslår, at der foreligger et traktatbrud, skal vedkommende medlemsstat snarest muligt efterkomme dommen.

I tilfælde, hvor Kommissionen finder, at medlemsstaten ikke har efterkommet dommen, kan den anlægge en ny sag med påstand om finansielle sanktioner. Såfremt medlemsstaten ikke har meddelt Kommissionen gennemførelsesforanstaltningerne til et direktiv, kan Domstolen efter påstand fra Kommissionen pålægge medlemsstaten sanktioner i forbindelse med den første dom.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Kendelsen](#) offentliggøres på webstedet CURIA.

---

⁸ Denne bestemmelse foreskriver bl.a., at Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127